

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**SOBRE ELS LÍMITS DE RÚSSIA
DESPRÉS DELS FETS DE L'AGOST**

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica de la UB
www.ramontremosa.cat

AL PEU DEL CANÓ

El poder
de la tele

Guerra i pau

Rússia ha envaït Geòrgia en plena Olimpíada i un cop més constatem que la guerra, com la mort, mai no fa vacances i que la seva brutalitat sempre sorprèn: tot i que és habitual a la televisió i al cinema, veure morts als carrers i cases destruïdes et deixa en estat de xoc, sense raons ni respostes per als fills que te'n demanen. El jove president georgià Mikhaïl Saakaixvili, format a Harvard i amb idees prooccidentals, es va equivocar atacant Ossètia del Sud sense preveure la contundent reacció russa i la inoperància occidental habitual. Eduard Xevardnadze, exministre de l'URSS però patriota georgià, i que també fou president del petit país independitzat, tenia més clars els límits que Geòrgia no podia travessar. Rússia provoca amb escaramusses constants els seus veïns tot esperant una resposta que legítimi la invasió militar; i com que fa anys que reparteix passaports als russos d'aquests països, llavors diu que defensa els russos "allà on es troben". Com diu Václav Havel, el problema rau en el fet que no se sap on acaba Rússia. El dictador soviètic Stalin va estar canviant durant anys fronteres i poblacions, amb voluntat de dissenyar repúbliques diferents sempre amb potencials conflictes ètnics al seu interior, que atorguessin al poder de Moscou l'arbitratge únic dels desacords. I per aconseguir el "socialisme en un sol país" va dissenyar l'URSS com un Estat pseudofederal en què totes les repúbliques eren "iguals" però en què els poders, tot i estar aparentment descentralitzats, estaven concentrats a les mans del secretari general del Partit Comunista de cada lloc (quina semblança, per cert, amb l'operativa del PSOE en l'actual Espanya autonòmica del règim comú!).

A LA GRAN NOVEL·LA 'GUERRA I PAU', de Lev Tolstoi, en català a Edicions 62, es cospa prou bé l'ànima russa: la que planta cara orgullosament a Napoleó a la batalla de Borodino. Els russos la perden, però Napoleó no la guanya: tot i que hi moren cinc russos per cada francès, els russos moren matant sense retrocedir. Tolstoi diu que els russos van compensar la seva inferioritat material a la batalla amb la seva superioritat moral i que així van desmoralitzar l'invasor (els popes ortodoxos i els soldats russos cantaven himnes a les trinxeres). Si Hitler hagués llegit Tolstoi, potser s'hauria estat d'atacar l'URSS, perquè els russos no són com els francesos, que es van rendir en poques setmanes; i així les tàctiques del mariscal Zukov a Stalingrad van reproduir les del mariscal Kutuzov a Borodino.

LA NATURAL INÈRCIA EXPANSIVA de l'ànima russa s'ha fet encara més agressiva amb el nihilisme i el totalitarisme del segle XX, l'adveniment del qual relata Dostoievski a *Els germans Karamàzov*, la seva darrera novel·la: "Sense Déu, tot és lícit" (Club Editor, traducció de Joan Sales). Un totalitarisme soviètic que culmina en el gulag, retratat de manera brutal i commovedora per Vassili Grossman a *Vida i destí* (Cercle de Lectors). Al segle XXI tindrem un renovat expansionisme rus, que tan bé encarna la mirada freda i metàl·lica de Vladímir Putin: gràcies a l'augment del preu del petroli i del gas, Rússia ja és el tercer país del món en reserves de divi-

LLUÍSA JOVER

"El jove president georgià Mikhaïl Saakaixvili, format a Harvard i amb idees prooccidentals, es va equivocar atacant Ossètia del Sud sense preveure la contundent reacció russa i la inoperància occidental habitual"

ses, i ha passat de 50.000 milions de dòlars el 2003 a 500.000 milions el 2007.

LA MEVA GENERACIÓ HA TINGUT la sort de no viure ni veure cap conflicte armat a casa, quan aquest petit país té una llarga tradició de guerres i odis seculars. A l'aïllada Ribagorça, per exemple, la Guerra de Successió va ser encara més demolidora que la Guerra del Francès, i les carlinades, la Guerra de Cuba i la Guerra Civil van marcar cada generació amb el flagell d'uns conflictes brutals. L'Editorial Garsineu de Tremp ha publicat *Sortir de l'infern*, la fugida d'un jove sacerdot parlarès el 1936 de l'assassinat i de la crema massiva de religiosos al Pallars. Acabada la guer-

ra, Josep Juanmartí retornà a casa amb voluntat de reconciliació i va arribar a administrar l'extremunció a un dels assassins del seu oncle. En morir el 1989, va voler ser enterrat a Montardit de Baix, un cementiri inhabilitat pel franquisme després que el general Sagardía hi deixés sepultats una vintena de "rojos" afusellats en una fossa comuna el 1938. El cristianisme català ha estat font de pau després de la guerra.

EL GERMÀ PETIT DEL MEU AVI matern va ser a la Batalla de l'Ebre i encara té restes de metralla a la cara. Diuen que la guerra fa més bons els bons i més dolents els dolents i aquell brillant futbolista que volia ser advocat es va fer capellà. Ha predicat l'amor i el perdó, un amor que neix de l'agraïment d'una vida rebuda com un regal i un perdó que no vol dir oblidar, sinó refer la mirada i començar de nou. Ha treballat de valent i amb bona cara, amb esperit del Concili Vaticà Segon des dels anys 50, construint i restaurant esglésies i, cosa encara més difícil, omplint-les de gom a gom amb sermons vibrants i viscuts: "Doneu-vos amb joia i rebreu amb joia". Viatger i lector infatigable, sempre obert a tothom i sempre convidant a aprofitar les oportunitats de la vida, Francesc Balcells i Bonell va fer ahir 90 anys de vida i 64 anys de sacerdoci. I aquest dissabte Puigcerdà celebrarà a la plaça que de la sang i del dolor de la guerra que va viure de ben jove n'ha fet sempre un vi de salut i de pau.

Isabel
Olesti

Esriptora

Un menjador de sostre baix en un mas allunyat de tot. És l'hora de dinar i la gent s'asseu al voltant d'una taula molt llarga. Estem atapeïts, però hi ha bona voluntat, perquè som família i fa temps que no ens veiem i estem contents de trobar-nos. Només hi veig un problema: els amfitrions estan acostumats a menjar amb la tele engegada: és nova, gran i amb pantalla plana i es nota que estan orgullosos de tenir-la i d'ensenyar-la. La tele els fa companyia les llargues tardes d'hivern, però en realitat és un membre més de la família, potser el més important, i es fa silenci quan parla, digui el que digui. Així ho comprovo un cop asseguts, quan tothom mira la pantalla i s'acaba la conversa que havíem encetat. Ara només se sent el soroll dels coberts i la veu de no sé qui que diu no sé què a través de la pantalla. Si algú de la taula parla, se'l fa callar, només s'admeten comentaris del programa. Fins que arriba el segon plat i algú dels forans proposa de tancar la tele. Els amfitrions més joves s'hi oposen, el pare no sap què dir, però per sort la mare se'n fa càrrec i amb un cop de geni diu que ja n'hi ha prou. Quan la pantalla es torna fosca hi ha un temps d'un silenci que es podria tallar. Fins que algú explica que a la bassa hi ha moltes grantes i la mare comença a parlar de com les cacen entre tots i com ella les escorxa i les prepara per fer les anques arrebossades. I la conversa s'allarga fins que es fa fosc.

iolesti.avui@gmail.com